

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНТРОЛ ВЪРХУ КУЧЕШКАТА ПОПУЛАЦИЯ В ОБЩИНА ГЪРМЕН

Съдържание:

I. АНОТАЦИЯ

1. Описание на проблема.
2. Причини за възникване на проблема.
3. Популация на бездомните кучета.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели.
2. Задачи.

III. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ

1. Метод.
2. Мерки.

IV. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт.
2. Ветеринарни власти.
3. Неправителствени организации за защита на животните.

V. РАБОТЕЩИ СТРУКТУРИ И ЗВЕНА

1. Координационен щаб.
2. Приют, стационарна амбулатория.
3. Общинска администрация.
4. Координатори на заинтересовани НПО.

VI. РАБОТЕН ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ, ПРЕДВИДЕНИ В ПРОГРАМАТА

VII. ЕТАПИ И СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.
3. Международна практика.
4. Становище на световната здравна организация.

IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА – КРИТЕРИИ:

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките.
2. Количествени подобрения.
3. Критерии за следене на изпълнението на програмата.

X. СРЕДСТВА И РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Финансиране.
2. Човешки ресурс.

3. Време за изпълнение.

I. АНОТАЦИЯ

За да се реши проблемът с бездомните кучета на първо място е необходимо да се приложи единен метод във всички населени места на територията на община Гърмен. Да се следват комплексни мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета; кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за угрижване от страна на граждани, организации и общини. Изчислено е, че при правилно приложение на изброените мерки, в зависимост от числеността на популацията, кучетата се свеждат до минимум в период от 3 до 5 години.

Настоящата Програма се изготвя в изпълнение на чл. 40, ал.1 от Закона за защита на животните и Закона за ветеринарномедицинската дейност. Поради факта, че проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото и е с многостранни измерения (хуманномедицински, ветеринарномедицински, социално-битови, икономически и екологични) се наложи разработването и приемането на тази Програма.

1. Описание на проблема - големият брой бездомни кучета води до:

- **здравни рискове за хората:**
  - уличните кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека и селскостопанските животни - бяс, тения, бруцелоза, микроспория;
  - регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета.
- **създаване на дискомфорт на населението:**
  - много хора се страхуват от кучета;
  - през нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите;
  - животните са една от причините за замърсяване на градската среда;
  - тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните.
- **икономическа неефективност:**
  - нерегулярните мерки, взимани от някои общини за решаването на проблема, са свързани с разходи, а в същото време не се постигат реални резултати.
- **тежко положение на уличните кучета:**
  - кучетата страдат от различни болести, глад и студ;
  - много от бездомните животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

2. Причини за възникване на проблема

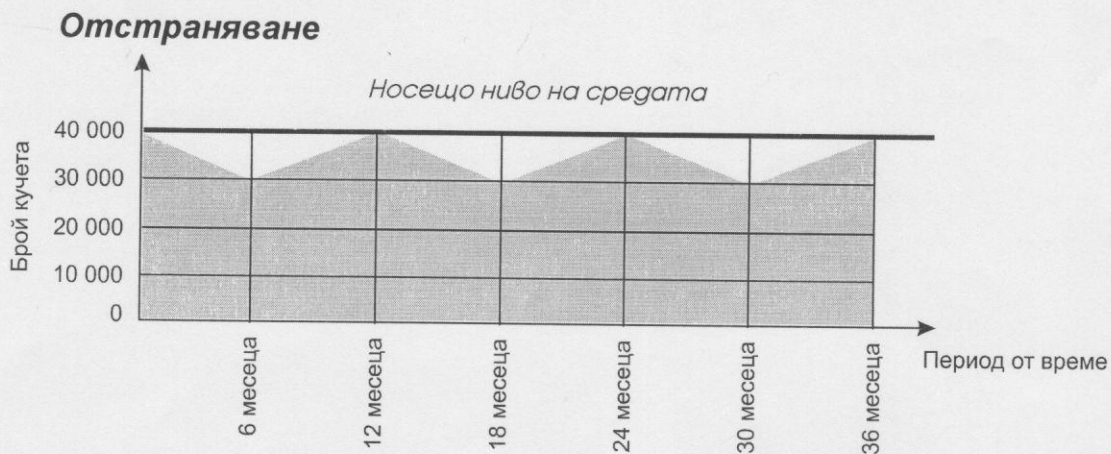
- 2.1. Слабият контрол върху популацията на домашни кучета;
- 2.2. Неефективност на прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;

2.3. Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и други обекти от физически и юридически лица, след което се изоставят.

2.4. Липсата на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави;

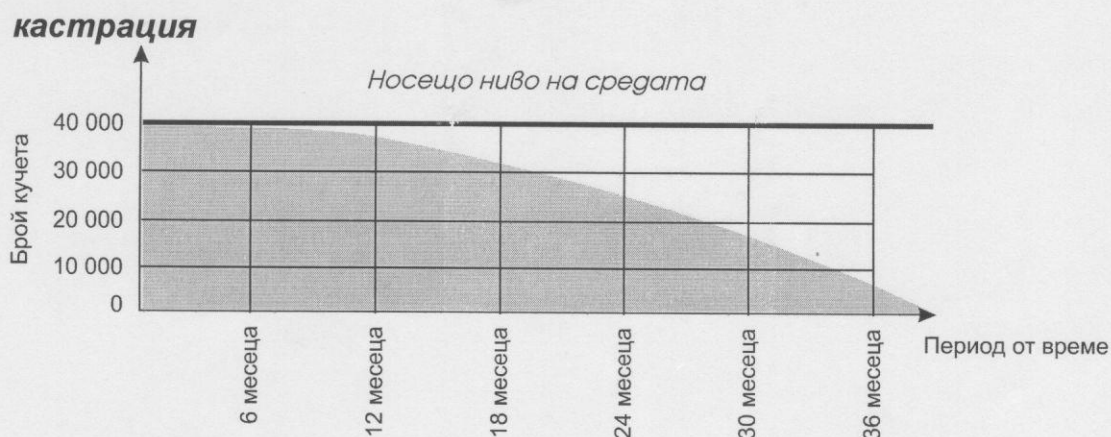
3. Популация на бездомните кучета

Кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на бездомните кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства до като достигне определен максимум. Този максимум се нарича "носещ капацитет на средата" и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на бездомните кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на бездомните кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи. Т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на уличните кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

Какво става при прилагане на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места?

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта - когато капацитетът на средата се ограничи само от стерилни животни. Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приюти, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост - липсват репродуктивните животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлението "улични кучета".

Ефективният подход за установяване на контрол върху кучешката популация е чрез:

- прилагане на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;
- регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.
- осъществяване контрол върху хранителната среда.

Доскоро липсващата адекватна нормативна база и отсъствието на разбиране на проблема от местните граждани и заинтересовани НПО, както и некомплексния метод на отстраняване, прилаган от местната власт бе основната причина за задълбочаване на проблема с бездомните кучета и невъзможност за неговото ефективно и трайно решение.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели:

1.1. Установяване на контрол върху популацията от домашни и безстопанствени кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда в община Гърмен.

1.2. Редуциране броя на безстопанствените /улични/ кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство.

2. Задачи:

2.1. Намаляване до минимум на рисковете от разпространяване на зоонози /болести предавани от животни на хора/.

2.2. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета.

2.3. Решаване на проблемите описани в т.1 от Анотацията.

III. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ

1.Метод:

1.1. Препоръките на Световната Здравна Организация, успешния световен опит и практиката на няколко български общини налагат прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокирането на раждаемостта – ограничаване на капацитета на средата само със стерилни животни.

1.2. Настаняване в приюти.

1.3. Осиновяване на кастрирани кучета.

2.Мерки:

2.1. Ежегодно преброяване на безстопанствените кучета на територията на Община Гърмен да се извършва със съдействието на НПО, а в кметствата със съдействието на кметовете или кметските наместници. В срок до края на 2009 год. да се извърши трайна маркирания на вече обработените кучета.

2.2. Залавяне и обработване на безстопанствени кучета:

2.2.1. Изготвяне на график за залавяне и обработване на безстопанствени кучета. Приоритетно в графика се включват:

- агресивни кучета.
- тежко болни кучета.
- женски кучета във фертилна възраст.
- женски кучета в период на еструс (кучето се изолира в приюта и се кастрира едва след като премине периода на разгонване).

2.2.2. При извършване на дейност по залавянето на кучета действията се съгласуват от координационния щаб.

2.2.3. Обработването на кучетата се извършва в стационарни амбулатории, регистрирани по ЗВД.

• здравите и неагресивни кучета - кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, трайна маркировка, връщане по обитаваните от тях места под надзор, съгласно чл. 49. от ЗЗЖ.

• неизлечимо болни животни в напреднала фаза на болестта се подлагат на евтаназия след провеждане на необходимите изследвания и след решение на комисия съгласно чл. 45, ал. 8 от ЗЗЖ.

• кучета, за които след решение на комисията по чл. 45, ал.8 е доказано, че са агресивни се настаняват в приюти за доживотно отглеждане или се ефтаназират съгласно чл. 179, ал. 3, т. 4 от ЗВД.

2.3. Създаване на система за регистрация на кучета и контрол по чл. 472 и чл.174 от ЗВД.

2.3.1. Разяснителна дейност - брошури, медийна разгласа.

2.3.2. Презентация на Програмата и ЗЗЖ, организирана от Община Гърмен със съдействието на заинтересовани НПО по квартали за собствениците на домашни кучета и провеждане на кампания за стимулиране кастрацията на домашни кучета.

2.3.3. Засилена кампания в крайните квартали, вилните зони и покрайнините на града.

2.4. Съвместна работа с ветеринарните лекари от общината.

2.5. Съвместни задомителни кампании между община и заинтересовани НПО.

2.5.1. Създаване на временен приют, като организацията на работата, дейността и условията на отглеждане на кучетата в приюта се регламентират със специална наредба.

2.6. Съвместни мероприятия по защитата и хуманно отношение към животните между община и заинтересовани НПО.

2.7. Създаване на информационна система за известяване, съгласно ЗЗЖ чл. 16, ал. 4 и чл. 41, ал. 6 и оказване съдействие на Приюта по програмата от страна на Община Гърмен за намиране на нови собственици.

2.8. Организиране дейността по залавяне и обработка на кучетата, чрез възлагане за изпълнение от лицензирана фирма.

2.9. Изготвяне на проект за наредба за работата на временния приют по чл. 47, ал. 5 от ЗЗЖ с участието на заинтересовани НПО, ако има такива.

2.10. Кампания за обработване на кучетата, отглеждани на открито (дворни кучета в покрайнините на града и ромските квартали, вилните зони, строежи, паркинги, предприятия и др.

2.10.1. Разяснителна дейност - брошури, медийна разгласа.

2.10.2. Изготвяне на график.

2.11. Определяне и обозначаване на зони за разходка на кучета компаньони, както и зони с ограничен достъп за същите. При избора на въпросните зони трябва да се вземе предвид вече използваните такива от стопаните на домашни кучета.

2.12. Съвместна работа на Община Гърмен и заинтересовани НПО по образователни програми за защита на животните, със съдействието на Регионалния инспекторат по образованието.

IV. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт

1.1. Общински съвет.

1.1.1. При заседания на постоянната комисия по екология и земеделие в Общинския съвет по въпроси касаещи Програмата може да се включат представители на общинската администрация и НПО.

1.1.2. Актуализация на Наредбата за отглеждане на домашните кучета, съгласно действащото законодателство.

1.1.3. Ежегодна актуализация на Програмата и съответния бюджет за изпълнението въз основа на годишния отчет на кмета, представен в Общинския съвет.

1.2. Общинска администрация.

1.2.1. Отпечатване и разпространение на материалите по Програмата.

1.2.2. Медийно отразяване на дейностите по програмата.

1.2.3. Създаване и поддържане на регистър на кучетата компаньони по чл. 174 от ЗВД и регистър по чл. 54 от ЗЗЖ.

1.2.4. Изграждане на приют или използване на обособени за целта помещения под наем.

1.2.5. Възлагане на дейностите по стопанисване на приюта и изпълнение на задачите по програмата, съобразно установеният законов ред.

2. Ветеринарни власти - Националната ветеринарномедицинска служба и нейните структури:

2.1. Упражняват системен контрол по отношение на хуманното отношение към животните.

2.2. Упражняват системен контрол върху дейностите по Програмата в приюта и стационарната амбулатория чрез провеждане на проверки.

2.3. Упражняват системен контрол върху ветеринарномедицинския надзор на обработените кучета чрез провеждане на проверки.

3. Неправителствени организации за защита на животните

3.1. Участвуват със свои представители в координационния щаб.

3.2. Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета:

3.2.1. Съдействат в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

3.2.2. Срокът за проверка на жалба за агресивни кучета е до 24 часа, а при сигнал незабавно.

3.3. Съдействат за медийно отразяване на дейностите по Програмата.

3.4. Осигуряват надзор на обработените кучета.

3.5. Осигуряват по възможност финансова помощ.

3.6. Организируют и провеждат задомителни кампании.

3.8. Иницирират редовни проверки на дейностите в приютите, стационарните амбулатории и на мероприятията по надзора върху обработените кучета съгласно чл. 57 от ЗЗЖ.

3.8. Участват в съвместни образователни кампании финансирани от общината:

3.8.1. Мероприятия по популяризиране на Програмата и поощряване на идеята за защита на животните и природата, както и нейното популяризиране сред населението и ефективното повишаване културата на обществото в тази област чрез средствата за масово осведомяване, публични прояви и др.

3.8.2. Мероприятия по образование на деца в хуманно отношение към животните, провеждане на екологично и природозащитно обучение и възпитание в сходната етика, организиране на школи, лекции, курсове и др.

3.8.3. Мероприятия по подобряване чистотата на градската среда и др.

3.9. Съвместна работа с частно практикуващи ветеринарни лекари, при изявено желание от тяхна страна.

V. СТРУКТУРИ И ЗВЕНА

1. Координационен щаб.

Координационния щаб се състои от представители на община Гърмен,

представители на регистрираните организации с нестопанска цел, които работят по ЗЗЖ и управители на приюти.

1.1. Координира действията между отделните структури и звена от Програмата като разпределя задачите и отчита резултатите периодично.

1.2. Създава и поддържа база данни за обработените кучета по Програмата.

1.3. Решава проблеми, възникнали с кучета.

1.4. Поддържа връзки с обществеността и медиите.

1.5. Изготвя графика за залавяне и кастрации на кучетата.

1.6. Организира мероприятия по съдействие и контрол на ветеринарно-медицинския надзор върху кастрираните кучета.

1.7. Изготвя проект на наредба за организация на работата по отглеждане на кучетата във временния приют по член 47, ал.5 от ЗЗЖ с участието на заинтересовани НПО .

1.8. Разглежда и реагира на жалби, касаещи хуманното отношение към безстопанствени кучета и кучета – компаньони.

2. Приют, Стационарна и мобилни амбулатории .

3. Общинска администрация.

4. Координатори на НПО – жалби, касаещи хуманно отношение към животните и работа с мобилния координатор .

VI. РАБОТЕН ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ, ПРЕДВИДЕНИ В ПРОГРАМАТА

Изготвя се от координационния щаб.

VII. ЕТАПИ И СРОКОВЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ.

Дейност	Изпълнител	Стартиране	Приключване
1. Сформиране на координационен щаб	Община, заинтересовани НПО, Общински съвет	С влизане в сила на решението за приемане на програмата	До 1 месец
2. Изготвяне на проект на наредба за организацията на работата и условията за отглеждане на кучетата във временни приюти по чл.47 ал.5 от ЗЗЖ със участието на НПО	КЦ и Общинска администрация	След определяне на състава на КЦ	До 1 месеца
3. Изграждане на приют за безстопанствени кучета, или сключване на договор за услуга. Възлагане на дейности по програмата на лицензирана фирма	Общинска администрация	С влизане в сила на решението за приемане на програмата	До 2 месеца
4. Преброяване на безстопанствените кучета на територията на населените места	Община Гърмен, заинтересовани НПО, кметове	След влизане в сила на програмата	Извършва се ежегодно през първото полугодие на

	на кметства		годината
5. Презентация и популяризиране на програмата	Общинска администрация и заинтересовани НПО	С влизане в сила на решението за приемане на програмата	До приключване на програмата
6. Изпълнение на мерките съгласно програмата – обезпаразитяване, кастрация, ваксинация, задомяване и други.	Община Гърмен и заинтересовани НПО	С изготвяне на график от КЩ	Постоянен
7. Регистрация и трайна маркировка на кучетата – компаньони, съгласно ЗВД	Община Гърмен и РВМС	С изготвяне на график от КЩ	Постоянен
8. Образователна кампания	Община Гърмен и заинтересовани НПО	С изготвяне на график от КЩ	Постоянен
9. Периодични кампании за разясняване и стимулиране кастрацията на кучета, отглеждани на открито (в обекти собственост на физически и юридически лица)	Община Гърмен и заинтересовани НПО	С изготвяне на график от КЩ	Постоянен

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.

2. Закон за ветеринарномедицинска дейност .

IX. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА – КРИТЕРИИ:

1. Очаквани резултати от осъществяването на програмата

1.1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета:

1.1.1. Повишаване на безопасността на градската среда.

1.1.2. Регистрацията, събираемостта на таксите за домашни кучета и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.

1.1.3. Утвърждаване на законовите критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения

2.1. Ежегодно установяване и преброяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Гърмен.

2.2. Постоянно и поетапно намаляване на популацията на безстопанствените кучета.

2.3. Намаляване на социалното напрежение.

2.4. Връщането на не агресивните, обработени кучета по места ще предотврати прииждането на нови необработени животни.

3. Критерии за изпълнението на програмата

- 3.1. Брой на безстопанствените кучета.
- 3.2. Броя на обработените безстопанствени кучета.
- 3.3. Броя на регистрираните кучета-компаньони.
- 3.2. Броя на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.,
- 3.5. Броя на кастрираните домашни кучета.
- 3.6. Броя на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация (индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обажданията на граждани).
- 3.7. Броя на гражданите, участващи като доброволци в Програмата.
- 3.8. Броя на задомените кучета в края на третата година.

X. СРЕДСТВА И РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

- 1.1. Общината
- 1.2. НПО
- 1.3. Финансова и материална помощ, предоставена от местни и чуждестранни дарители.
- 1.4. Министерският съвет по предложение на министъра на земеделието и продоволствието и министъра на финансите може да предвиди средства за изпълнение на програмите по чл. 40, ал. 1 съгласно § 7 от ЗЗЖ.
- 1.5. Източници на финансиране по програми на ЕС.

2. Човешки ресурс

- 2.1. Служители на общината - за регистрация на домашните кучета.
- 2.2. Членове на сформирания Координационен щаб.
- 2.3. Служители на приюта.
- 2.4. Служители, доброволци и сътрудници на заинтересовани НПО
- 2.5. Служители на РВМС за регистрация на кучетата и за провеждане на проверки по дейностите на Програмата.
- 2.6. Частни ветеринарни лекари, при желание от тяхна страна.
- 2.7. Доброволци-граждани.

3. Време за изпълнение

Програмата влиза в сила от 30.07.2008 г. с Решение № 124 от Протокол № 11/30.07.2008 г. на Общински съвет - Гърмен и продължава до трайното намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Гърмен и вземане решение за ограничаването ѝ .

Галип Мисирков /и/
Председател на Общински съвет Гърмен

